

ŻYCIE I UMIERANIE

Rozważając związek między tym, co skończone a tym, co nieskończone zauważamy, że cała dziedzina skończoności jest ze swej natury ograniczona. W takim razie nie posiada niezależnego istnienia....Owa zależność natury tego, co skończone wynika z faktu, że każda rzecz skończona jest przemijająca....

Lecz jeśli to, co skończone nie posiada niezależnej egzystencji, nie może być wszystkim, co istnieje. Prowadzi nas to więc do przypuszczenia, że prawdziwą podstawą wszystkiego, co istnieje jest to, co bezgraniczne. Dalej - że to, co bezgraniczne obejmuje i zawiera to, co skończone....

Dziedziną tego, co skończone, jest wszystko, co możemy zobaczyć, usłyszeć, dotknąć, zapamiętać i opisać.... Natomiast istotną cechą tego, co bezgraniczne, jest subtelność, niedotykalność. Tę właściwość oddaje określenie 'duch', którego źródłosłowem jest wiatr albo tchnienie. Sugeruje ono niewidzialną lecz wszechobecną energię, na którą reaguje to, co skończone. Ta energia, czy duch, przenika wszystkie żywe istoty. Bez niej każdy organizm musi się rozpaść na elementy składowe. Tym, co naprawdę jest żywe w organizmie ożywionym, jest ta energia, czy duch. Ten zaś nigdy się nie narodził ani nie umiera¹

David Bohm napisał ten tekst, wyrażający niektóre jego intuicje na temat życia i umierania, po śmierci swego bliskiego przyjaciela. Przekład z angielskiego Szczesny Zygmunt Górski.

Tekst ten został przytoczony w Informatorze Brockwood Park Krishnamurti Educational Centre o ustanowieniu stypendium dla upamiętnienia prof. Davida Bohma, wydanym po jego śmierci, która nastąpiła w dniu 27 października 1992.

¹ „O śmierci, gdzież jest ościęń twój? O grobie, gdzież twoje zwycięstwo?” Haendel, Mesjasz, cz. 3, nr 24 (przyp. tłum)